

СИСТЕМНИЙ ПСИХОЛОГО–ПЕДАГОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО СТУПЕНЕВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ КОРЕКЦІЙНОГО ПЕДАГОГА

Аналізуються існуючі нормативні документи щодо ступеневої підготовки спеціалістів у галузі корекційної освіти; показані можливості реалізації системного підходу до організації та змісту фахової освіти корекційних педагогів.

Ключові слова: корекційна освіта, системний підхід до підготовки спеціалістів, корекційний педагог, олигофренопедагогіка.

Анализируются действующие нормативные документы по многоуровневой подготовке специалистов в отрасли коррекционного образования; показаны возможности реализации системного подхода к организации и содержанию профессионального образования коррекционных педагогов.

Ключевые слова: коррекционное образование, системный подход к подготовке специалистов, коррекционный педагог, олигофренопедагогика.

Одним із стратегічних завдань реформування вищої освіти є перехід до гнучкої, динамічної ступеневої системи підготовки фахівців. Проблема ступеневої педагогічної освіти досліджується у працях багатьох українських вчених, які присвячують їх як загальним підходам, так і висвітленню окремих питань. Це, зокрема, роботи А.М. Алексюка, В.П. Андрущенка, Я.Я. Болюбаша, В.І. Бондаря, А.А. Булди, С.С. Вітвицької, В.В. Грубінко, М.Б. Євтуха, В.Г. Кременя, В.І. Лугового, В.К. Майбороди, Л.І. Міщик, О.Г. Мороза, Г.О. Підкурғанної, З.І. Слєпкань, М.Ф. Степка, В.В. Шешенка, М.М. Фіцули, Л.О. Хомич та інш. Незважаючи на окремі суперечності, труднощі та проблеми ступеневої професійної освіти, всі дослідники відзначають її переваги.

Напря́м “Педагогіка” вивчається багатьма вченими у різних аспектах, а ось спеціальні дослідження щодо багаторівневої підготовки корекційних педагогів в Україні відсутні, а якщо й піднімаються ці питання, то лише в окремих статтях або щодо певних компонентів освіти (Є.О. Бондар, Ю.В. Пін-

чук, Л.М. Руденко). Проаналізуємо підходи до підготовки спеціалістів у галузі корекційної освіти за ступеневою системою в існуючих нормативних документах, практиці та висловимо власні міркування щодо розв'язання цієї проблеми на основі проведених досліджень.

Відповідно до існуючого стандарту вищої освіти для бакалаврів корекційної педагогіки за спеціальністю 6.010100, затвердженого Наказом МОН України у 1998 р., готуються фахівці з кваліфікацією *“Дефектолог-вихователь шкіл, дошкільних та соціально-реабілітаційних закладів для осіб з особливостями інтелектуального розвитку”*. Передбачуваний об'єкт діяльності – *процес навчання і виховання в спеціальних дошкільних, шкільних та соціально-реабілітаційних закладах для осіб з особливостями інтелектуального розвитку*. Аналіз ОКХ дозволяє говорити про низку невідповідностей у ній. Зокрема, є неузгодженість між кваліфікацією та об'єктом діяльності (*дефектолог-вихователь – процес навчання і виховання*); кваліфікацією і посадами. Існуюча ОКХ пропонує для фахівця з кваліфікацією *дефектолог-вихователь* посади *консультант ПМПК, консультант центральної ПМПК, соціальний педагог, вихователь дитячого садка, вихователь-методист, методист з дошкільного виховання, інспектор середніх спеціальних та професійно-технічних навчальних закладів*, у переліку яких перша, друга, третя і остання не тотожні з виховною роботою і об'єктом діяльності в ОКХ.

У ОКХ подаються наступні виробничі функції фахівця: *реабілітаційна; діагностично-аналітична; навчальна; організаційно-педагогічна; корекційно-розвивальна; виховна; соціально-педагогічна; освітня; освітньо-гностична*. На нашу думку, сформульовані вони не зовсім точно і повно; у цьому переліку змішуються види і функції діяльності; окремі з названих функцій та умінь не стосуються посадових обов'язків дефектолога-вихователя. Очевидно, саме тому в ОПП у переліку навчальних дисциплін є такі, які дублюють одна одну чи, навпаки, штучно розриваються за змістом і логікою (*культура і техніка мовлення, формування комунікативних умінь; теорія і спеціальна методика виховання дітей з особливостями інтелектуального розвитку, основи соціалізації осіб з особливостями інтелектуального розвитку, профорієнтаційна робота; корекційно-реабілітаційні служби, моделі та*

технології соціально-реабілітаційної роботи); не відповідають функціям і змісту вмінь, необхідних дефектологу – вихователю (*лікувальний масаж – функція лікаря ЛФК; ігротерапія з практикумом – функція практичного психолога; фізична реабілітація дітей з особливостями інтелектуального розвитку – функція фізичного реабілітолога; основи логопедії – функція логопеда*); некоректно формулюються (*соціально-правове забезпечення – кого чи якої діяльності, незрозуміло; робота з дітьми-сиротами – яка саме? З яким рівнем інтелектуального розвитку?; формування комунікативних умінь – чиїх?; основи соціалізації осіб з особливостями інтелектуального розвитку – соціалізація виступає метою спеціальних освітніх закладів і є складовою всіх напрямків роботи. Чому її слід виділяти в окрему дисципліну?*). Аналіз кількості передбачених годин та назв дисциплін свідчить про крок в бік реабілітаційної роботи, відсутність акценту на корекційно-розвивальній. Корекційна робота і стосовно функцій фахівця й відповідних дисциплін представлена досить слабо та не виражає специфіки діяльності дефектолога.

Назва кваліфікації і аналіз ОПП показують й недотримання принципу наступності: якщо чотири роки будемо готувати бакалавра-вихователя, то до якої кваліфікації підготуємо за рік спеціаліста (магістра)? Який кваліфікаційний рівень матимуть вчителі-дефектологи початкових класів, старших класів? Як здійснюватиметься підготовка викладача корекційної педагогіки? Оскільки стандарти для спеціаліста (магістра) з корекційної педагогіки не розроблені, ці питання залишаються без відповіді.

Труднощі складання стандартів пов'язані, на наш погляд, ще й з відсутністю сучасного переліку спеціальностей і спеціалізацій для підготовки педагогічних працівників освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра та магістра за напрямом підготовки “Освіта” (проекти за 2002 та 2004 рр. нормативними документами слугувати не можуть). А учинному переліку за 1998 р. освітньо-кваліфікаційні рівні не виділяються, назви посад є дещо застарілими. У класифікаторі професій назви посад щодо корекційної освіти також не відповідають існуючим; не враховують виникнення нових напрямків діяльності, створення новітніх закладів.

Отже, аналіз існуючого стандарту вищої освіти зі спеціальності “Дефектологія. Корекційна педагогіка” за 1998 р.

дозволяє зробити висновок про недосконалість ОКХ і ОПП, їхню невідповідність сучасним нормативним документам і неузгодженість із потребами й посадами існуючих спеціальних освітніх закладів для дітей з вадами інтелектуального розвитку. Цих проблем можна було б уникнути за умови розробки і прийняття стандартної моделі діяльності та особистості корекційного педагога, яка б покладалась передусім в основу підготовки відповідних спеціалістів.

Сучасна наука та практичні дослідження щодо проблем освіти ґрунтуються на принципі системності. Розглянемо систему підготовки корекційних педагогів, взявши за основу компоненти, сформульовані Н.М. Назаровою, зокрема: студенти, викладачі, зміст підготовки, дидактичні процеси, форми організації навчання [2]. Модернізація освіти не може бути здійснена лише за рахунок удосконалення окремих елементів системи. Системний підхід до підготовки означає, що всі підсистеми мають функціонувати у такому взаємозв'язку, який забезпечить ефективну реалізацію загальної мети системи загалом.

Мета системи вищої освіти (і педагогічної водночас) визначена національною програмою “Освіта. Україна ХХІ століття” і передбачає забезпечення фундаментальної наукової, загальнокультурної, практичної підготовки фахівців. Мета підготовки корекційного педагога має відповідати завданням фундаментальної педагогічної освіти загалом та дефектологічної, зокрема; світовим стандартам професії; можливостям вибору оптимальної підготовки фахівця з широким набором спеціалізацій у відповідності до державного замовлення та соціальних потреб.

Одним із найважливіших компонентів системи підготовки корекційного педагога є студенти. Ефективність їхньої професійної компетентності залежить передусім від цілісності особистості кожного з них. Тому таким важливим вбачається нам професійний відбір, виявлення професійно-ціннісних орієнтацій кожного абітурієнта. Фахова підготовка у ВНЗ має не лише формувати відповідні знання, вміння і навички спеціаліста, а й професійно його виховувати. Формуванню особистісних якостей майбутнього корекційного педагога, реалізації професійної спрямованості мають підпорядковуватись дидактичні принципи вищої школи, зміст всіх

навчальних дисциплін, форми і методи навчання, поза-аудиторна робота.

Зміст підготовки залежить від кваліфікаційних вимог до спеціаліста. Існуюча кваліфікаційна характеристика вчителя-дефектолога є застарілою і недосконалою; вона не враховує сучасних змін у посадах, наявності новітніх закладів для дітей з вадами психофізичного розвитку. Базовим документом змісту освіти може виступати модель професійної діяльності та особистості корекційного педагога, оскільки вона містить перелік необхідних професійних функцій фахівця, відповідні знання та вимоги до його особистості. Модель професійної діяльності та особистості корекційного педагога має передбачати всі можливі професійні функції спеціаліста і різні варіанти його працевлаштування, тобто бути узагальненою. Разом з тим, вона має бути прописана так, щоб при підготовці фахівців можна було легко виокремити компоненти діяльності певної посадової особи. Це набуває ще більшої актуальності в умовах ступеневої освіти.

У сучасній українській практиці вищої освіти спостерігаються окремі тенденції щодо універсалізації професійної підготовки дефектолога, хоча історичний аналіз проблеми доводить необґрунтованість і низьку якість освіти універсального фахівця. У світовій практиці широка спеціалізація також не схвалюється. Доцільною нам вбачається підготовка корекційного педагога, компетентного у сфері конкретної галузі дефектології з уточненням спеціалізації. Наприклад, спеціальність “Корекційна освіта”, спеціалізація “Олігофренопедагогіка” може включати підготовку фахівців для роботи з різними віковими категоріями осіб з вадами інтелекту (з дітьми раннього віку, дошкільниками, школярами, дорослими); з різними ступенями інтелектуальної недостатності (легкою, помірною, тяжкою розумовою відсталістю); з особами, що мають комбіновану ваду (вади інтелекту і ДЦП); з сім’ями, які виховують дитину з вадами інтелекту. Спеціаліст має бути компетентним у сферах роботи в умовах певного закладу (дитячий садок, школа, реабілітаційний центр, ПМПК) чи в сім’ї і відповідно готовим виконувати посади вихователя дошкільного навчального закладу; вихователя школи; вчителя; вихователя дітей раннього віку; організатора позашкільної роботи; консультанта ПМПК; реабілітолога; психолога тощо.

На нашу думку, навіть у межах однієї спеціалізації підготовка універсального фахівця є неправильною. Звичайно, співпадатимуть вимоги до особистості корекційного педагога і певний обов'язковий мінімум фахової освіти в галузі олігофренопедагогіки, проте зміст підготовки до виконання певних посадових дій буде відрізнятись. При цьому освіта має бути мобільною і неперервною, щоб в разі необхідності розширення чи підвищення своєї кваліфікації спеціаліст міг легко її здобути. Розв'язання цієї проблеми можливе через передбачення у змісті професійної освіти основної, індивідуальної та додаткової моделей навчання, які будуть змодельовані за принципом наступності. Вивчення досвіду підготовки фахівців у Польщі та Німеччині дозволяє нам зробити висновок про якість доцільність підготовки фахівців вузьких кваліфікацій на базі основної спеціалізації.

Запропонуємо варіанти спеціалізацій для підготовки педагогічних працівників за спеціальністю "Корекційна освіта", які, на нашу думку, можуть забезпечити потреби сучасної спеціальної освіти для дітей з вадами інтелекту (див. таблицю 1).

Таблиця 1

Варіанти спеціалізацій і їх поєднання

№ п/п	Назва спеціальності, спеціалізації, їх поєднання	Назва кваліфікацій за освітньо-кваліфікаційними рівнями	
		Бакалавр	Спеціаліст, магістр
1.	Корекційна освіта. Олігофренопедагогіка	Вчитель початкових класів спеціальних загальноосвітніх та реабілітаційних закладів для дітей з вадами інтелекту	Викладач олігофренопедагогіки та спеціальної психології. Вчитель старших класів спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з вадами інтелекту
2.	Корекційна освіта. Олігофренопедагогіка Дошкільна олігофренопедагогіка	Вчитель початкових класів спеціальних загальноосвітніх та реабілітаційних закладів для дітей з вадами інтелекту	Викладач олігофренопедагогіки та спеціальної психології. Вчитель старших класів спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з вадами інтелекту. Вчитель-дефектолог і вихователь дошкільних загальноосвітніх та реабілітаційних навчальних закладів для дітей з вадами інтелекту. Спеціаліст з реабілітації

3.	Корекційна освіта. Олігофренопедагогіка Соціальна реабілітація	Вчитель початкових класів спеціальних загальноосвітніх та реабілітаційних закладів для дітей з вадами інтелекту	Викладач олігофренопедагогіки та спеціальної психології. Вчитель старших класів спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з вадами інтелекту. Педагог спеціальних реабілітаційних закладів (класів) для дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю
4.	Корекційна освіта. Олігофренопедагогіка Соціальна реабілітація	Вчитель початкових класів спеціальних загальноосвітніх та реабілітаційних закладів для дітей з вадами інтелекту	Викладач олігофренопедагогіки та спеціальної психології. Вчитель старших класів спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з вадами інтелекту. Педагог спеціальних реабілітаційних закладів для дітей з вадами інтелекту та опорно-рухової системи
5.	Корекційна освіта. Олігофренопедагогіка Соціальна реабілітація	Вчитель початкових класів спеціальних загальноосвітніх та реабілітаційних закладів для дітей з вадами інтелекту	Викладач олігофренопедагогіки та спеціальної психології. Вчитель старших класів спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з вадами інтелекту. Педагог позашкільних реабілітаційних закладів для осіб з вадами інтелекту та опорно-рухової системи
6.	Корекційна освіта. Олігофренопедагогіка Технології	Вихователь (організатор виховної роботи) спеціальних загальноосвітніх та реабілітаційних закладів для дітей з вадами інтелекту	Викладач олігофренопедагогіки та спеціальної психології. Вчитель професійно-трудового навчання
7.	Корекційна освіта. Олігофренопедагогіка Логопедія	Вчитель початкових класів спеціальних загальноосвітніх та реабілітаційних закладів для дітей з вадами інтелекту	Викладач олігофренопедагогіки та спеціальної психології. Вчитель старших класів спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з вадами інтелекту. Вчитель-логопед

8.	Корекційна освіта. Олігофренопедагогіка Соціальна педагогіка	Вчитель початкових класів спеціальних загальноосвітніх та реабілітаційних закладів для дітей з вадами інтелекту	Викладач олігофренопедагогіки та спеціальної психології. Вчитель старших класів спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з вадами інтелекту. Соціальний педагог
9.	Корекційна освіта. Олігофренопедагогіка Початкова освіта	Вчитель початкових класів спеціальних загальноосвітніх та реабілітаційних закладів для дітей з вадами інтелекту	Викладач олігофренопедагогіки та спеціальної психології. Вчитель старших класів спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з вадами інтелекту. Вчитель початкової освіти
10.	Корекційна освіта. Олігофренопедагогіка Практична психологія	Вчитель початкових класів спеціальних загальноосвітніх та реабілітаційних закладів для дітей з вадами інтелекту	Викладач олігофренопедагогіки та спеціальної психології. Вчитель старших класів спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з вадами інтелекту. Практичний психолог загальноосвітніх навчальних закладів
11.	Корекційна освіта. Олігофренопедагогіка Методика виховної роботи	Вчитель початкових класів спеціальних загальноосвітніх та реабілітаційних закладів для дітей з вадами інтелекту	Викладач олігофренопедагогіки та спеціальної психології. Вчитель старших класів спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з вадами інтелекту. Організатор з виховної роботи
12.	Корекційна освіта. Дошкільна олігофренопедагогіка Дошкільна освіта	Вчитель-дефектолог і вихователь дошкільних загальноосвітніх та реабілітаційних навчальних закладів для дітей з вадами інтелекту	Викладач олігофренопедагогіки та спеціальної психології. Спеціаліст з реабілітації Вихователь дітей раннього та дошкільного віку

Як видно з таблиці, основною спеціалізацією ми пропонуємо олігофренопедагогіку, а кваліфікацією – за принципом наступності – вчитель початкових (бакалавр) і старших (спеціаліст, магістр) класів; викладач олігофренопедагогіки та

спеціальної психології (магістр). До цієї основи можна додавати у підготовці різні додаткові спеціалізації, які забезпечать фахівцями традиційні й новітні заклади для осіб з вадами інтелекту різного віку й ступеня порушення, зможуть працювати в інтегрованих дошкільних групах і класах (рядок 9 і 12), консультантами ПМПК (рядок 2, 3, 4, 7, 10), виконувати неоднакові професійні дії.

Повернімося до характеристики ще однієї підсистеми підготовки – змісту професійної освіти. В останні роки прослідковується постійне розширення змісту дефектологічної підготовки за рахунок збільшення обсягу інформації у спеціальних дисциплінах, появи нових предметів. При цьому втрачається системний підхід до якості змісту, відбувається подрібнення дисциплін у навчальних планах. Бажання наблизити фахову підготовку до сучасного стану і перспектив розвитку корекційної освіти призводить до універсалізації спеціаліста, з одного боку, і до необґрунтованих кількісних змін вищої освіти – з другого.

З метою порівняння акцентів підготовки наведемо в якості прикладу аналіз навчального плану спеціальності “Дефектологія”, спеціалізація “Вчитель допоміжної школи” за 1964 р. (термін навчання – 4 роки) [1]. Цей документ містить 28 дисциплін, серед яких лише 6 (браво!) відносяться до загальнокультурних; 14 – загальнопедагогічна і загальнодефектологічна підготовка; 8 – дисципліни спеціалізації. План побудовано таким чином, що необхідні основи студенти одержували за два роки, з 4-го по 8-й семестр здійснювалось навчання за дисциплінами спеціалізації, фахова практика. Тобто підготовка спрямовувалась передусім на забезпечення майбутніх спеціалістів професійними знаннями, вміннями і навичками. Зауважимо – вузькоспеціалізованими. У стандарти за 1998 р. для підготовки дефектологів (бакалаври) включено 63 дисципліни, з яких 11 – гуманітарні й соціально-економічні; 17 – природничо – наукові; 35 – професійна та практична підготовка. Безумовно, цей навчальний план є переобтяженим.

Нинішній зміст професійної освіти є затеоретизованим і часто відокремленим від реальної практики. Опитані нами студенти (92 особи з 4-х ВНЗ) і вчителі (211 педагогів із 14 шкіл) головним недоліком сучасної професійної освіти одноставно назвали недостатній або й низький рівень

практичної підготовки до виконання професійної діяльності. З метою подолання цього недоліку зміст фахової освіти має визначатись передусім завданням формування у студентів професійних умінь.

Системний підхід до змісту має виявлятися не лише у циклі професійної підготовки, а й у інших циклах. Особливо відокремленим, як показує аналіз сучасних навчальних планів і програм, виступає цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін. Проте він мав би бути професійно спрямованим, щоб забезпечити світоглядну наукову позицію корекційного педагога. Для побудови цілісної теорії спеціальної педагогіки необхідним є не механічне об'єднання конкретних уривочних знань про дітей з вадами, а змістовна систематизація наукових відомостей, спрямована на підтримку внутрішньої єдності спеціальної педагогіки.

У сучасній корекційній педагогіці філософський, соціокультурний, економічний, правовий, лінгвістичний і психолінгвістичний аспекти розглядають як фундамент дефектології і через її призму. Саме таку підготовку фахівця має забезпечити блок цих дисциплін. Тобто весь зміст фахової підготовки повинен складатись із взаємопов'язаних між собою підсистем (блоків), які забезпечуватимуть одну й ту ж кінцеву мету. За такої умови підсистема гуманітарної і соціально-економічної підготовки слугуватиме теоретичним світоглядним фундаментом, основою формування ціннісних орієнтацій і особистісного розвитку майбутніх фахівців.

Другою підсистемою змісту мають бути ґрунтовні знання анатоμο-фізіологічних і клінічних основ корекційної педагогіки. Вважаємо не зовсім повною і коректною назву у стандартах – цикл природничо-наукових дисциплін. Враховуючи обсяг цієї підсистеми і функції фахової діяльності корекційного педагога, доцільніше було б використати назву – основи медичної підготовки. Дисципліни цієї частини змісту мають забезпечити фахівця конкретними клінічними відомостями про вади розвитку, їх сутність, причини, вплив на психіку дитини; створити передумови для засвоєння психолого-педагогічної діагностики та спеціальної психології.

У сучасних навчальних планах третьою складовою виступає цикл професійних та практичних дисциплін. Вже до самої назви виникає питання: а хіба професійні дисципліни не

забезпечують практичну підготовку? На нашу думку, підсистемами змісту мали б виступати: базова підготовка і дисципліни спеціалізації. Базовою є загальнопедагогічна і загальнопсихологічна підготовка, спеціальна психологія, основи корекційної педагогіки, методика психолого-педагогічної діагностики. Ця підсистема забезпечуватиме студентів методологією розв'язання проблем аномального розвитку, навчання, виховання та корекційної роботи з дітьми з психофізичними вадами; ключовими поняттями педагогіки, психології, корекційної педагогіки; формуватиме професійне мислення і первинні навички майбутньої фахової діяльності.

Три вищезазначені підсистеми будуть багато у чому спільними при підготовці корекційних педагогів для різних галузей дефектології, а ось дисципліни спеціалізації вже суттєво відрізнятимуться. Цей блок навчального плану має бути прикладного методичного характеру для забезпечення професійно-діяльнісної підготовки. Наповнюваність його конкретними дисциплінами має відповідати професійним функціям фахівця. Запропоновані нами варіанти спеціалізацій зорієнтовані на принцип наступності. Тому при необхідності (чи потребі) фахівця розширити, доповнити свою професійну підготовку йому достатньо буде засвоїти лише дисципліни спеціалізації, оскільки основою він вже буде володіти.

Відіграє роль і порядок впровадження підсистем. Вважаємо, що реалізовуватись вони мають послідовно. Тобто, якщо гуманітарна і соціально-економічна підготовка є фундаментом, то дисципліни цього циклу мають викладатись першими. Після цього блоку (частково водночас) – основи медичної підготовки. Лише після засвоєння цих підсистем – базові дисципліни. Останнім має викладатись цикл спеціалізації. Така послідовність і відповідно концентрація матеріалу сприятиме його свідомому, логічному засвоєнню й інтеграції.

Специфічною частиною підсистеми спеціалізації має виступати зміст і методика здійснення корекційної роботи з дітьми з вадами інтелекту. Наші дослідження переконують, що недостатньо включати цей аспект в олігофренопедагогіку та спеціальні методики. Підготовка до корекційної роботи має виділятися у окремий спецкурс, який інтегруватиме знання і вміння студентів, одержані при вивченні інших дисциплін та

проходженні педагогічної практики. Доцільно викладати її після спеціальних методик.

Отже, підготовка корекційних педагогів має ґрунтуватись на принципі системного підходу. Одним із головних елементів у системі є зміст фахової освіти, який має бути інтегрованим комплексом наукових знань. Досягненню необхідної інтеграції слугуватиме модель професійної діяльності та особистості корекційного педагога, представлені в освітньо-кваліфікаційній характеристиці та освітньо-професійній програмі, яка повинна виступати орієнтиром змісту. Наголосимо – орієнтиром змісту всіх складових, а не лише дисциплін спеціалізації. Така інтеграція створить повноцінний науковий фундамент дефектологічним знанням; забезпечить тісний зв'язок між різними галузями наукових знань і їхню професійну доцільність; дозволить уникнути дублювання матеріалу і водночас не допустить прогалин у знаннях і вміннях майбутнього спеціаліста. А в кінцевому результаті системний підхід забезпечить підготовку фахівців відповідно до державного замовлення і вимог корекційної освіти.

Список використаних джерел

1. Навчальні плани педагогічного інституту на 1964р., затверджені МО УРСР // ЦДАВОВ України. – Ф. 166. – Оп. 15. – Спр. 4162. – Арк. 22 – 25.
2. Назарова Н.М. Системный подход к организации профессиональной подготовки учителя-дефектолога // Дефектология. – 1990. – № 3. – С. 78 – 84.

Existing normative documents about staged preparation of specialists in the sphere of corrective education are analyzed; possibilities of realization of methodical approach to organization and content of professional education of corrective teachers are shown.

Key words: corrective education, systematic approach to preparation of specialists, corrective teacher, oligophrenopedagogy.

Отримано: 8.10.2008.